LAUSUNTO
15.10.2015

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto

FORTUM OYJ:N LAUSUNTO HALLITUKSEN ESITYKSESTÄ EDUSKUNNALLE LAIKSI JÄTEVEROLAIN 5 JA 6 §:N MUUTTAMISESTA HE 35/2015 VP

Fortum Oyj kiittää mahdollisuudesta lausua jäteverolain muuttamisesta. Yhdymme Elinkeinoelämän Keskusliiton 13.8.2015 antamaan lausuntoon jäteverolain muuttamisesta (lausuntopyyntö VM068:00/2015).

Nyt käsittelyssä olevan muutosehdotuksen lisäksi haluamme tuoda esiin jäteverolaissa olevan voimalaitoksien puolikuivan rikinpoistomenetelmän lopputuotteen verollisuutta koskevan epäkohdan, joka tulisi korjata jäteverolain muuttamisen yhteydessä.

Esitämme, että nimikkeeseen 10 01 05 kuuluva voimalaitoksien savukaasujen puolikuivan rikinpoistomenetelmän lopputuote vapautetaan jäteverosta, koska jäteverolain tarkoituksena on verottaa kaatopaikalle toimitettavia hyötykäytettävissä olevia jätteitä eikä näitä jätteitä voida hyötykäyttää. Puolikuivan rikinpoistomenetelmän lopputuote on kemialliselta koostumukseltaan ja ei-hyötykäytettävyydeltään samanlainen 10 01 07 -nimikkeeseen kuuluvan savukaasujen rikinpoiston märkämenetelmän lopputuotteen eli suodatinkakun kanssa, minkä vuoksi niitä koskevan verokohtelun tulisi olla yhdenmukainen.

Voimalaitoksen ympäristöluvat velvoittavat voimalaitokset puhdistamaan polttoaineiden poltossa syntyviä savukaasuja niin, että haitallisiksi katsotut päästöt pysyvät alle luvassa määritettyjen raja-arvojen. Kivihiilen polton savukaasuja puhdistetaan rikinpoistolla ja hiukkaserottimilla, jolloin syntyy sivutuotteita tai jätteitä.

Savukaasujen rikinpoistossa käytetään voimalaitoksesta riippuen märkä-, puolikuiva- tai kuivamenetelmää. Tässä keskitytään pääasiassa märkämenetelmän ja puolikuivamenetelmän lopputuotteisiin ja niiden ei-hyötykäytettävyyteen.

- *Märkämenetelmän* lopputuotteena syntyy ensinnäkin kipsiä, jota voidaan käyttää hyödyksi esimerkiksi kipsilevyteollisuudessa ja jota verotetaan 10 01 05 nimikkeeseen kuuluvana jätteenä. Toiseksi märkämenetelmän lopputuotteena syntyy lietemäistä kalsiumpohjaista reaktiojätettä eli ns. suodinkakkua, jolle ei ole hyötykäyttöä ja joka on jäteverolain mukaan jäteverotonta nimikkeeseen 10 01 07 kuuluvana jätteenä.

- *Puolikuivamenetelmän* lopputuotteena syntyy rikinpoiston lopputuotetta, joka sisältää kipsiä ainoastaan n. 10 %, jonka vuoksi se ei jalostettunakaan sovellu rakennusteollisuuden raaka-aineeksi. Puolikuivamenetelmän rikinpoiston lopputuotetta kuitenkin verotetaan 10 01 05 nimikkeeseen kuuluvana jätteenä.

Jäteverolain tarkoituksena on, että jätevero koskee niitä kaatopaikalle toimitettavia jätteitä, joiden hyötykäyttö on teknisesti ja ympäristöperusteisesti mahdollista. Jäteverolain tarkoituksena ei ole koskea jätteitä, joille ei ole kaatopaikkasijoitusta korvaavaa teknistä hyödyntämis- tai käsittelyvaihtoehtoa tai joiden hyödyntämis- ja käsittelyvaihtoehdot eivät ole ympäristöllisesti kestäviä.

15.10.2015

Kuivan, puolikuivan ja märkämenetelmän rikinpoistontuotteita on tutkittu Suomessa useiden vuosien ajan. Menetelmien suurimmaksi haasteeksi on havaittu se, etteivät kyseiset materiaalit ole tasalaatuisia, pois lukien märkämenetelmässä syntyvä kipsi, joka on tasalaatuista ja jota voidaan käyttää hyödyksi esimerkiksi kipsilevyteollisuudessa. Puolikuivamenetelmän rikinpoiston lopputuote sisältää kipsiä ainoastaan n. 10 %, jonka vuoksi se ei jalostettunakaan sovellu rakennusaineteollisuuden raaka-aineeksi (mm. kipsilevyt ja kipsipohjaiset laastit). Rikinpoistomenetelmien tarkoitus on poistaa haitallista rikkiä mahdollisimman tehokkaasti. Menetelmiä ei voi ohjata sen perusteella, minkälaista lopputuotetta mahdollisen hyötykäytön kannalta tarvittaisiin.

Jätteen hyötykäytössä ei ole ainoastaan kyse materiaalin vaikutuksista ympäristöön, vaan siitä, että materiaalin tulee toimia teknisesti eri rakennekerroksissa ja täyttää sille asetetut laatuvaatimukset (esimerkiksi kantavuuden, puristuslujuuden ja sitoutumisen osalta). Tällöin jätteellä voidaan korvata luonnon kivi- ja maa-aineksia. Muussa tapauksessa käytön ei katsota täyttävän hyötykäytön kriteereitä.

Puolikuivan menetelmän rikinpoiston lopputuote on materiaali, jonka käyttö vaatii aina ympäristöluvan eikä ympäristöluvan saaminen kyseisille jätteille ole itsestäänselvyys. Puolikuivan menetelmän rikinpoiston lopputuotteen välivarastointi loppusijoitusalueella ei ole mahdollista hyötykäytön kannalta. Mikäli tuottajalla olisi lupa sekoittaa se ulkovälivarastossa muun materiaalin kanssa, kemiallisesti tapahtuvat reaktiot johtaisivat siihen, ettei materiaali olisi enää hyötykäyttökelpoista ympäristöluvan saamisen jälkeen. Puolikuivan menetelmän rikinpoiston lopputuotetta ei myöskään voi säilyttää siilossa ympäristölupien saamisessa kestävää aikaa, sillä tuote holvaantuu siiloon ja aiheuttaa ongelmia purkauslaitteistoissa jopa alle vuoden siilosäilytyksessä.

Näin ollen puolikuivan menetelmän rikinpoiston lopputuotteelle ei ole olemassa hyötykäyttöä ja lopputuote on jätettä, jolle ei ole kaatopaikkasijoitusta korvaavaa teknistä hyödyntämis- tai käsittelyvaihtoehtoa tai jonka hyödyntämis- ja käsittelyvaihtoehdot eivät ole ympäristöllisesti kestäviä.

Jäteverolaki johtaa nykyisellään tilanteeseen, jossa puolikuivan menetelmän rikinpoiston lopputuote ei ole hyötykäytettävissä, mutta kaatopaikalle toimitettaessa jätteestä on suoritettava jäteveroa. Verotus ei ole yhdenmukaista sillä, ei-hyötykäytettävyydeltään puolikuivan menetelmän rikinpoiston lopputuotteeseen rinnastuva märkämenetelmän suodatinkakku puolestaan on verotuksen ulkopuolella.

Yhdenmukaisen verotuksen turvaamiseksi ja jäteverolain tarkoituksen toteutumiseksi ehdotamme, että nimikkeeseen 10 01 05 kuuluva puolikuivamenetelmän rikinpoiston-lopputuote vapautetaan jäteverosta.

Lisätietoja asiasta antaa tarvittaessa Johtaja, Yhteiskuntasuhteet Esa Hyvärinen. Hänen yhteystietonsa ovat: sähköposti: esa.hyvarinen@fortum.com ja puhelinnumero: 040-8262646.

Kunnioittavasti,

FORTUM OYJ

Esa Hyvärinen
Johtaja, Yhteiskuntasuhteet